

ONDERWIJSVISIE

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL

VRIJE
UNIVERSITEIT
BRUSSEL

VUB ALS URBAN ENGAGED UNIVERSITY

WAT STREVEN WE NA BIJ ONZE STUDENTEN?

5 PIJLERS:

Redelijk eigenzinnig

Engagement

Wereldburgerschap

Vrij onderzoek

Professionele loopbaan

HOE GEVEN WE ONS ONDERWIJS VORM?

7 INGREDIENTEN:

Onderzoeksgeïnformeerde didactiek

Eigenaarschap bij student

Interdisciplinariteit

Weloverwogen Blend

Meertaligheid

Open en co-creatief

Levenslang leren

DE BASIS VAN ONZE ONDERWIJSVISIE:

VUB ALS URBAN ENGAGED UNIVERSITY

Onze visie op onderwijs is afgeleid van de drie kernbegrippen die de VUB typeren. Drie woorden die onze missie, onze bestaansreden en ons unieke profiel samenvatten: VUB? Dat is de **URBAN ENGAGED UNIVERSITY**

Eerst en vooral zijn we een **UNIVERSITEIT** waar academisch onderwijs gebaseerd is op **VRIJ ONDERZOEK**

Ons onderwijs steunt vóór alles op excellent wetenschappelijk onderzoek, het inspireert nieuw onderzoek en vormt onderzoekscompetente studenten. In de vertaling van onderzoek naar onderwijs stelt de VUB meer bepaald het principe van "Vrij Onderzoek" voorop: het **streven naar kennis op basis van (eigen) ervaringen en rationele argumenten, vrij van invloeden van levensbeschouwelijke, politieke, filosofische of wetenschappelijke dogma's**. We werken vanuit humanistische waarden als vrijheid, gelijkheid en verbondenheid: het centraal stellen en uitgaan van de waarde van de mens, de nadruk op vorming, rede en redelijkheid, wereldburgerschap, streven naar zelfontwikkeling, autonomie, verantwoordelijkheid, maatschappelijk engagement, kritisch denken, gelijkwaardigheid, inclusiviteit, openheid en verdraagzaamheid.

Vanuit dat humanistisch wereldbeeld willen we, in onderzoek, onderwijs en dienstverlening, een antwoord bieden op huidige en toekomstige maatschappelijke vragen en uitdagingen.

En als geëngageerde universiteit gesitueerd in de grootstad Brussel zijn we ook radicaal **URBAAN**:

Onze studentenpopulatie weerspiegelt in toenemende mate de grootstedelijke realiteit en dat omarmen we als VUB: **urban engagement betekent dat we als instelling oog hebben voor onze diverse en stedelijke studentenpopulatie**. Het biedt ons een diversiteit in termen van achtergrondkenmerken en socio-economische status, taal, verblijfstatus, levensovertuiging, genderidentiteit, fysieke mogelijkheden, studieloopbanen en leerstijlen. Het actief aan de slag gaan met deze diversiteit, het versterken van het academisch taalgebruik van de studenten in de onderwijstaal, het zoeken naar manieren om onze curricula zo inclusief mogelijk in te richten zodat de ontmoeting van die uiteenlopende achtergronden en profielen een meerwaarde voor het leren zelf vormt en elk van onze studenten maximale leerkansen krijgt, zien we als dé motor voor de verdere duurzame implementatie van de verschillende componenten van de Urban Engaged University.

Het opleidingsaanbod van de Urban Engaged University maakt daarbij ook gebruik van **Brussel als grootstedelijk actieterrein** waarin de 'wereld' zich in al haar complexiteit aandient. De interactie met Brussel als kosmopolitische, multiculturele, meertalige, sociaal gelaagde wereldstad en als knooppunt voor internationale netwerken, is voor onze studenten een sterke stimulans in hun ontwikkeling als verantwoordelijke burger. De link met onze metropolitane hoofdstad biedt concrete kansen om leer- en onderzoeksstrategieën op te zetten waarin globale en lokale dynamieken samenvloeien. Onderwijs wordt als hefboom ingezet voor duurzame maatschappelijke vooruitgang.

Als universiteit onderscheiden we ons dus expliciet door ons **ENGAGEMENT**:

De VUB als 'Urban Engaged University' maakt expliciet de brug tussen onderwijs, onderzoek én maatschappelijk engagement. Ons onderzoek wil vanuit globale verantwoordelijkheidszin en betrokkenheid, betekenisvolle bijdragen leveren aan lokale veerkracht en verduurzaming. Vanuit onze expertise en strategische positie in het hart van Europa willen wij een partner zijn in onderzoek en onderwijs met sociale, economische en culturele impact, zowel lokaal, als internationaal. Ons maatschappelijk engagement wordt gereflecteerd in onze slagzin "[De wereld heeft je nodig](#)" en laat zich inspireren door de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDGs – Sustainable Development Goals) van de Verenigde Naties.

Het onderwijs is erop gericht studenten te vormen als totale mens, met kennis, vaardigheden, inzicht en attitudes noodzakelijk om als verantwoordelijk en geëngageerd individu en met open geest te functioneren in een complexe maatschappij. Het onderwijs moet de studenten stimuleren tot het nemen van engagement waarmee ze hun kennis inzetten ten dienste van anderen, om via dialoog, co-creatie en samenwerking een verschil te maken. Ons onderwijs wil studenten opleiden tot zelf- en maatschappijbewuste wereldburgers, kundig-creatieve professionals, die globaal denken en zich lokaal engageren.

Wat streven we na bij onze **STUDENTEN?**

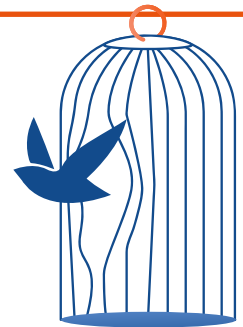
Onze positie als een URBAN ENGAGED UNIVERSITY vertaalt zich in vijf engagementen naar onze studenten toe, **vijf pijlers** die ons onderwijs inhoudelijk stutten:

1. Studenten ontplooiën zich tot “redelijk eigenzinnige” individuen

De VUB wil dat studenten hun eigen weg leren zoeken, met een open geest en vrij van vooroordelen. Deze weg naar zelfkennis, het eigen vakgebied en de maatschappij ontstaat door creatief denken, kritisch onderzoeken en confronteren van bronnen, de stimulans en de vrijheid om initiatief te nemen, de eigen mening te uiten en reflectief om te gaan met zichzelf en gevonden oplossingen. Het doel van deze persoonlijke ontwikkeling is dat studenten zich vrij voelen om naar buiten te treden met hun eigenheden, ideeën en ambities en deze ook durven te verdedigen.

Deze persoonlijke ontwikkeling is mogelijk door de laagdrempeligheid en openheid die de VUB biedt. Dit uit zich in de aanpak van docenten, assistenten en begeleiders waarin de diversiteit in achtergronden, leerstijlen, leefwerelden, interesses, overtuigingen en talenten van de individuele student zichtbaar wordt gemaakt.

Studenten krijgen de ruimte en de autonomie om zich te profileren via de keuze van projecten. Met persoonlijke feedback waar mogelijk en met een passende mate aan zelfstandigheid doorlopen studenten hun opleiding.

2. Studenten engageren zich voor een duurzame humanistische maatschappij

De VUB wil dat studenten zich, aansluitend op hun persoonlijke ontplooiing, vanuit humanistische waarden inzetten voor de maatschappij. Dat wil zeggen dat studenten niet enkel rekening houden met hun eigen noden, maar ook met die van anderen. Studenten moeten hun verantwoordelijkheid nemen met het oog op duurzaam maatschappelijk welzijn. Daarbij dienen zij de juiste keuzes en beslissingen te maken in functie van toekomstige generaties.

Het maatschappelijk engagement van studenten wordt aan de VUB gestimuleerd door een aanbod aan maatschappelijk relevante projecten en leeractiviteiten. Studenten worden in deze activiteiten via een doordachte opeenvolging van leertaken uitgedaagd om hun kennis en vaardigheden in te zetten met het oog op een systematische reflectie naar maatschappelijke duurzaamheid. Onder begeleiding verdiepen zij dit inzicht.

3. Studenten worden gevormd tot wereldburgers

De VUB wil studenten vormen tot wereldburgers die kunnen omgaan met de huidige en toekomstige uitdagingen in de globaliserende maatschappij. Om te reageren op steeds veranderende omstandigheden, moeten zij kunnen inspelen op complexe situaties en zich hierbij flexibel opstellen. Deze flexibiliteit kenmerkt zich door het groeiend vermogen tot kritisch en zelfstandig denken. Op die manier verwerven studenten de capaciteit om te reageren op de wereld van vandaag en morgen. Een wereld waarin verschillende talen, culturen, leefwerelden, denkbeelden en manieren van werken met elkaar in aanraking komen.

De wereldstad Brussel is de uitgelezen plaats om te leren omgaan met een steeds veranderende globaliserende maatschappij. Studenten komen tijdens leeractiviteiten in aanraking met het internationale, meertalige en multiculturele karakter van Brussel. Het kosmopolitische, maatschappelijk gelaagde Brussel biedt hun een blik op de wereld. Deze blik wordt nog verder verruimd door middel van internationale uitwisseling.

4. Studenten ontwikkelen een vrije onderzoekende houding

De VUB wil dat studenten een kritische, onderzoekende houding aanleren en (waar mogelijk) toepassen op maatschappelijk relevante thema's. Hierbij hanteren zij het principe van "vrij onderzoek": het streven naar kennis op basis van (eigen) ervaringen en rationele argumenten, vrij van invloeden van levensbeschouwelijke, politieke, filosofische of wetenschappelijke dogma's. Tegelijk leren studenten de maatschappelijke implicaties van onderzoek in te schatten en aansluitend ethisch te oordelen en te beslissen. Hierdoor zijn zij in staat een consequent onderzoekende en ethisch verantwoorde houding te ontwikkelen, ongeacht het onderzoeksthema.

Een onderzoekende houding veronderstelt dat studenten gedurende de hele opleiding uitgenodigd worden om het kennisaanbod kritisch te benaderen. Van meet af aan nemen zij in toenemende mate actief deel aan onderzoeksactiviteiten en maken zij kennis met de onderzoekscultuur in een bepaald wetenschapsdomein.

5. Studenten worden voorbereid op hun professionele loopbaan

De VUB wil dat studenten voldoende voorbereid zijn op een toekomstige loopbaan waarin zij snel verantwoordelijkheid kunnen opnemen. Studenten verwerven hiertoe, vanuit hun academische competenties, ook breed inzetbare professionele competenties. Praktische vaardigheden, communicatieve vaardigheden, een vooruitziende, ondernemende houding, kunnen samenwerken in een multidisciplinair team, probleemoplossend denken en handelen en innoveren zijn competenties die studenten zich aan de VUB eigen maken. Het beoogde doel is een zelfzekere, succesvolle start van hun loopbaan.

Deze professionele competenties worden aan de VUB verworven via een ruim aanbod aan praktijkgerichte opleidingsonderdelen en stages waarbij studenten, zelfstandig of in groep, realistische opdrachten uitvoeren. Zowel het eindresultaat van deze opdracht, als het proces om tot dit resultaat te komen wordt hierbij beoordeeld en indien nodig geremedieerd. Feedback van de docent, de medestudenten/eamleden, maar ook het beroepenveld vormt hierbij en belangrijk ontwikkelinstrument.

Hoe geven we ons onderwijs **VORM?**

De URBAN ENGAGED UNIVERSITY reflecteert zich ook in de vormgeving van ons onderwijs: zeven (didactische) principes zijn daarbij richtinggevend, **zeven VUB-specifieke ingrediënten** waarmee we onze curricula kruiden:

1. Onderzoeks-geïnformeerde didactiek

We streven binnen de VUB een cultuur na waar docenten(teams) het onderwijs ontwerpen op basis van onderzoek en data, deze evidentie kritische evalueren en waar mogelijk implementeren in hun eigen praktijk. Daarnaast omvat onderzoeks-geïnformeerde didactiek ook de doelstelling dat universitair onderwijs niet enkel gebaseerd is op wetenschappelijk onderzoek van die discipline, maar daarnaast ook gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek over de didactiek van die discipline, meer in het bijzonder hoe je dit onderwijs het best vormgeeft met het oog op het bereiken van maximale leerwinst bij alle studenten.

2. Eigenaarschap bij de student

Studenten zitten aan het stuur van hun eigen leerproces. Ze krijgen autonomie in het doorlopen van hun programma en worden gestimuleerd tot 'zelfregulatie'. Die autonomie kan worden gerealiseerd via het bieden van keuze-inhouden binnen een vak of in het curriculum, maar ook en vooral via het inbouwen van voldoende momenten waarop studenten hun eigen weg naar de leerdoelen zoeken. Het integreren van blended onderwijs en mobiliteitsvensters zijn hiertoe uitgelezen middelen.

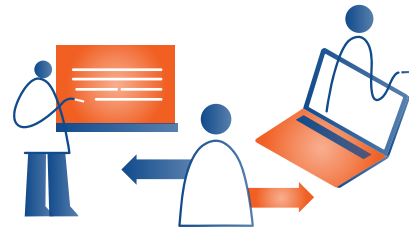
3. Interdisciplinariteit

Veel complexe hedendaagse vraagstukken overstijgen de bestaande disciplines en laten niet langer toe om oplossingen te zoeken vanuit één discipline. Door interdisciplinair onderwijs in onze curricula in te bouwen, bijvoorbeeld via thematische modules en leerlijnen rond brede maatschappelijke uitdagingen en opportuniteiten, verwerven studenten competenties om met deze complexiteit om te gaan. Het laat ook toe om het doel van studeren te verleggen van de "wat?"-vraag naar de "waarom?"-vraag. Op de grens van verschillende disciplines en perspectieven bevindt zich een enorm leerpotentieel. Het is een plek die co-creatie van nieuwe kennis bevordert en die kritisch en systeemdenken en een open geest t.o.v. diverse standpunten stimuleert.

4. Een weloverwogen blend

VUB wordt geen digitale universiteit. Wel zetten we verder koers richting het integreren van synchrone en asynchrone leerervaringen in een weloverwogen en duurzame 'blend'. De blend in blended learning heeft voor VUB dus niet enkel betrekking op het integreren van technologie (online versus offline onderwijs), maar ook op de verhouding synchroon versus asynchroon en de mate van sturing versus autonomie. De VUB-eigenheid toont zich in het bijzonder door de 'blend' met Brussel, en dit zowel 'on' als 'off' campus. Face-to-face onderwijs blijft door dit alles een cruciale rol spelen in het realiseren van onze onderwijsdoelen, en in socialiserende, netwerkende en inclusieve doelstellingen van de universiteit. Onderwijsteams vertrekken dus steeds vanuit de vragen hoe we het contactonderwijs kunnen versterken met de digitale ondersteuning en welke de belangrijkste redenen zijn om de studenten fysiek te zien. Blended onderwijs is ook een uitgelezen opportuniteit om internationalisering vorm te geven, zowel via fysieke mobiliteit (van studenten en docenten) als via het integreren van (virtuele) internationalisation@home-componenten.

5. Meertaligheid

De VUB wil doorheen al haar opleidingen inspelen op de meertaligheid bij haar studenten. Als universiteit ingebed in de Europese hoofdstad, met aanwezigheid van talrijke culturen en internationale instellingen, zit meertaligheid in ons DNA. Enerzijds willen we de academische vaardigheden van de studenten in de onderwijstaal versterken en anderzijds biedt het inzetten op meertaligheid ook de uitgelezen kans om een leeromgeving te scheppen met waardering voor diversiteit. Meertaligheid, en taalbeheersing an sich, zijn belangrijke inclusieve hefboomen, die bovendien culturele deuren openen.

6. Open, co-creatief onderwijs

De VUB bouwt het concept "Open Hoger Onderwijs" verder uit, in lijn met de onderwijsdoelstellingen binnen EUTOPIA. Open en co-creatief onderwijs brengt studenten, docenten, onderwijsondersteuners en (werkveld)partners samen voor de ontwikkeling van leermaterialen, leeractiviteiten en onderwijsontwerp/ontwikkelprocessen. Ieder draagt bij aan het leerproces vanuit de eigen expertise, ervaring en ambitie. We stellen daarbij onze educatieve inhoud op dezelfde manier open als Wikipedia de encyclopedie-industrie heeft opengesteld. We gaan dus verder dan het eenzijdig delen van materiaal, maar willen studenten en andere belanghebbenden betrekken bij het samen maken en beleven van onderwijs. Studenten leren daarbij door te doen en 'Crowdsourcing' van nieuwe thema's en methodes wordt mogelijk door alle relevante stakeholders te betrekken in de creatie van nieuw cursusmateriaal en curricula. Deze beweging maakt deel uit van de grotere golf in de academische wereld waar het onderwijsmateriaal maximaal wordt gedeeld, wat zowel de inclusiviteit als de efficiëntie van het onderwijs ten goede komt.

7. Levenslang leren

Levenslang leren wordt hier als term gebruikt om het voortdurende en zelfgemotiveerde streven naar kennis voor persoonlijke of professionele ontwikkeling aan te duiden. In tegenstelling tot de traditionele scholing, die meestal eindigt nadat de student het diploma heeft behaald, is levenslang leren een continu proces dat in elke fase van het leven kan plaatsvinden. Als universiteit willen we een cultuur van levenslang leren omarmen en faciliteren. Enerzijds door onze studenten daartoe de nodige competenties bij te brengen, anderzijds door onze curricula zelf meer open te breken in functie van (her)instromers uit alle levensfasen. Levenslang leren helpt om bij te blijven met het steeds veranderende landschap van het gekozen vakgebied. Nu de technologie, industrieën en maatschappij voortdurend evolueren, is het belangrijk om nieuwe vaardigheden en kennis te ontwikkelen. Door levenslang leren structureel aan te moedigen, wil de VUB bovendien het gemeenschapsgevoel bevorderen en studenten en alumni blijvend steunen in hun academische en professionele inspanningen.

